

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA.

Évesre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évesre 4 frt. v. 8 korona. Hátrétre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A lemergi látogatás.

El egy nép a szomszédunknak, a melyet az osztrák és orosz zsarnokság el akart törlni a föld színéről.

És hogy ez jobban sikerüljön neki, fogtak és országukat felosztották egymás között.

Ennek a derék népnek: a lengyeleknek egy időben magyar ember volt az uralkodója és soha boldogabb nem volt e nép és virágzóbb az ország, mint mikor Báthori István ült a lengyel királyi trónon.

Attól az időtől kezdve nem csak politikai érdek-közösség, hanem valóságos testvéri viszony fejlődött ki a lengyel és magyar nemzet között.

A közös elnyomatás és az önállóságra való törekvés mind e napig fenn tartotta e két nemzet között a testvéri viszonyt.

Most is, midőn országos kiállítást rendezett a lengyel nép oly célból, hogy ipari és kulturális haladását, anyagi és szellemi javakban való fejlődését a világ előtt dokumentálja ismét alkalmat vett magának e derék nép arra, hogy a magyar kormány három tagját, Wekerlét, Lukácsot és Josipovicsot lelkis kitüntetésekkel fogadja, sugyanakkor a magyar nemzet iránti meleg rokonszenvének adjon kifejezést.

Mindenestre csak örömmel vehettünk hirt arról, hogy három magyar miniszter is átrándult Lembergbe megtekinteni e testvérnép országos kiállítását és ott alkalmat vett magának Magyarországnak a lengyelek iránti meleg érdeklődését és rokonszenvét manifestálni, de a mily igaz örömet éreztünk a látogatás és a lelkes fogadtatás hírére, ép annyira elszomorított az a hír, mely azt tartalmazza, hogy a magyar kormány tagjainak lemergi látogatása csakis a külügyminiszter előzetes beleegyezése mellett vált lehetővé.

E hír szerint ugyanis Wekerle — mikor e látogatásra határozta magát, előzetesen kérdést intézett gr. Kálnoky külügyminiszterhez, ha nincs ellenére a magyar kormány tagjainak lemergi látogatása.

És Kálnoky gróf vagy kegyesen beleegyezett abba, hogy Wakerle és társai ellátogassanak? Lembergbe, de nem mint miniszterek, hanem csak mint magánemberek, minden hivatalos fogadtatás kikerülésével, mert hát a

hivatalos látogatás kellemetlenül hatna Szentpétervárott.

No ez csakugyan dicső egy dolog?

Hát már odaszugorodot össze a magyar kormány önállósága és hatalmi súlya, hogy egy szomszédnép kiállítását sem tekintheti meg a bécsi körök beleegyezése nélkül?

Hát már Wekerle és társai annyira gyámsága alatt állanak a bécsi köröknek és a külügyi kormánynak, hogy egy politikai jelentőséggel egyáltalán nem bíró magánlátogatást sem engedhetnek meg magoknak a nélkül, hogy a közös külügyi kormány előzetes beleegyezését kinyerjék?

Hát miből áll tulajdonképen a magyar állam önállósága, ha a kormány tagjai ki sem tehetik a lábukat az ország határain túl, ha megelőzőleg erre engedélyt nem koldulnak ki a külügyminiszter urtól?

Hiszen, ha még egy ilyen politikai színezet és tendenzia nélkül való látogatás sem tehető a külügyi kormányzat beleegyezése nélkül, akkor valójában mire való az az alkotmányosdi játék, melyet a magyar kormány folytat a bécsi megrendelésre?

A magyar kormány egyházpolitikájába beleszól Kálnoky ur, s ha rajta áll, tán másodsor is megbuktatta volna a polgári házasságot.

A magyar kormány nemzetiségi politikájának — Bécsben szabják meg az irányelveit.

A magyar kormány pénzügyi politikáját Bécsből diktálják.

És még a magyar kormány tagjainak egyszerű kirándulásait is be kell jelenteni Bécsben, nehogy valamiképp Szentpéter váro t t (?) kellemetlenül hasson.

Nem e véghetetlenül sértő meghunyászkodás-e ez a magyar kormánytól; nem e bosszantó megalázása rejlik-e e tényben a magyar nemzetnek?

Hát azért kellett Lembergbe menniök, hogy Bécsből ismét egy arculütés árán váltsuk meg a kegyelmes urak magán kedvteléseit?

És a végén azt szeretnők megtudni, hogy Wekerle tulajdonképen Szentpétervár, vagy pedig a — magyar nemzet érzékenységgel törődik-e többet!

Politikai hírek.

Juszt Gyula beszámolója. A függetlenségi és 48-as pártkör elnöke. Juszt Gyula, beszédét Szolnokon szeptember hó 8-án fogja megtartani. A függetlenségi és 48-as párt tagjai közül számosan csatlakozni fognak elnökükhöz s lekísérik Szolnokra. Mint értesülünk, Szolnok város meleg óvázsiókkal szándékozik fogadni szeretett képviselőjét.

A tüzérség új főfelügyelője. Bécsből írják: Itt hire jár, hogy a király herceg Lobkovitz Rudolf tábornaszernagy hadtestparancsnokot Vilmos főherceg, utódjául tüzérség főfelügyelőjévé fogja kinevezni.

Japán-kínai háború.

London, aug. 4.

Nagy az aggodalom egész Angliában a Kína és Japán közötti háború miatt, mely igen sújtja Anglia kelet-ázsiai kereskedelmét. Mivel Anglia leginkább van érdekelve ebben a háborúban, most már kezdik mérlegelni azokat a politikai következményeket is, a melyeket ez a háború Angliára nézve maga után vonhat. Hatása lehet Angol-Indiára is. Az diplomácia egyik legfőbb elve, hogy Kinával a barátságos viszony fenntartassék és fejlesztessék és ezt az ázsiai kolosszust ellensúlyul alkalmazzák Oroszországgal és Franciaországgal agresszív törekvéseivel szemben, itt a keleten. Ennél fogva Angliának nem áll érdekében, hogy Kína ebben a háborúban a rövidebbet huzzza; de viszont tekintettel azokra a barátságos politikai és kereskedelmi összeköttetésekre, a melyek Japán és Anglia között fennállanak és mindinkább szaporodnak, Londonban a legelőkeltebben sajnálják Japán leverését.

Elheez járul még az az aggodalom is, hogy Oroszország valószínűleg be fog avatkozni a koreai ügybe és így Anglia beavatkozása sem kerülhet ki. De Londonban reménylik, hogy az európai hatalmak semlegesek maradnak a háborúban.

Anglia minden esetre a legszélso határokgi elmegy a semlegesség megővésében.

Mint a „Reuter ügynökség”-nek Yokohamából 6-iki kelettel jelentik, ismét ütközet volt Koreában. A japánok győztek. A japánok csekély vereséggel elfoglalták Szikvant. A kínaiak vereséget szenvedtek és Koshan irányában menekültek 500 halottal és sebesülten hagyva a csatatérén. A japánok most már Asan birtokában vannak.

A japánok diadalai Tokióban és az egész országban nagy örömet keltettek és növelték a lakosság harczi hangulatát. A mikádó rendeletet bocsátott ki, melynek értelmében a

Japánban lakó kínaiaknak megengedi, hogy az országban maradjanak, ha nyugodtan viselkednek. — Hir szerint a japán hajóhad újabb vereséget szenvedett. Bővebb hír még nem érkezett.

Önkéntesek aktív szolgálatban.

A közös hadügyminiszterium, mint az már ismeretes, már évekkkel ezelőtt elhatározta, hogy azoknak a tartalékos tiszteknek, a kik egyébként kvalifikációval bírnak, megengedi, hogy hat hónapi próbaszolgálatukat az állam költségén teljesíthessék. A hadügyminiszteriumot e rendeletében az a tudat vezette, hogy vannak az önkéntesek között számosan olyanok, a kik kész örömmel lépnek a katonai pályára, de a kiknek vagyoni viszonyaik nem engedik meg, hogy hónapokon keresztül mint tisztek éljenek.

Ezeknek alapján, mint a Wiener Tagblatt írja, a hadügyminiszterium egy lépéssel tovább ment és elhatározta, hogy a tényleges szolgálatra nemcsak a tartalékos tiszteknek, de már az egyéves önkénteseknek is módot nyújt.

Az idén szolgáló egyéves önkénteseket, a kik a tart. tiszti vizsgát letették, szintén felszólítják a próbaszolgálatra.

A hadügyminiszterium erre vonatkozólag a következő rendeletet adta ki:

1. Mindazon egyéves önkénteseket, a kiket egyrészlről gyakorlati szolgálatuk és egyéniségük, másrészlről, a kiket a dandárparancsnokság is, mint jó erőket ajánl, fel kell szólítani, hogy folyamodjanak a próba-szolgálatért.

2. Az első pont alatt felsorolt egyéves önkéntesek, a kik mindjárt a szolgálati év befejezése után hajlandók magukat aktiválni, a csapatparancsnokok engedélye alapján, mint aktív tisztszöltek már 1824. év október 1-től lépnek összes tiszti illetmények élvezetébe és beosztatnak a tiszti számsorba. Mindazon egyéves önkénteseket, a kiknek a tényleges szolgálatot megengedték, a csapatparancsnokok hivatalos uton, minősítési és szolgálati táblázattal és a gyakorlati kiképzésről szóló bizonyítvánnyal együtt felterjesztik a hadügyminiszter. umhoz.

3. Minden később beérkezett aktiválási kérvényt a hadtestparancsnok veszi át, a ki azután 1895-ik év február végén felterjeszti azokat a közös hadügyminiszteriumhoz. A csapatparancsnokok azonban, hogy minden esetben biztosítottot nyújtsanak arra nézve, hogy az aktiválándók a kívánalmaknak megfelelnek; véleményükben az iránt is tartoznak nyilatkozni, hogy feltételezik-e a folyamodásban a tényleges tiszti álláshoz szükséges összes kellekeket.

Ha a csapatparancsnok a folyamodót személyesen nem ismeri, úgy azon hadtesthez kell fordulni, hol a folyamodó mint önkéntes szolgált. Ezen felvilágosításoknál a legnagyobb pontossággal és szigorúsággal kell eljárni, és minden más szükséges kutatást is előzőleg kell megejteni.

4. A nős tartalékos hadnagyok aktiválás iránti kérvényei csak az esetben terjesztendők fel, ha az illetők beigazolják, hogy

a közös hadseregben fennálló házasságokra vonatkozó szabályoknak képesek eleget tenni. Ezek az előírások nemcsak a szabályszerű kauzió letetésére vonatkoznak, hanem függnek a feleség társadalmi állásától is.

5. Hogy minden tekintetben megfelelő és képzett elemek vonassanak be az aktiválásba, a csapat és dandárparancsnokoknak kötelességükké tétetik, hogy az egyéves önkénteseket főleg az egy évi szolgálat alatt behatólag megfigyeljék.

Közvélemény-csinálás.

— Haas és Deutsch az agrár-sajtóban. —

A „H.” írja: Megbízható forrásból veszünk azt a különös és misztériózus hirt, a mely egy, utóbbi időkben a napi sajtóban irányadó szerepet játszó vállalkozó cégnek újabb előrenyomulásától tudósít bennünket.

Ezen tudósítás szerint ugyanis a hirdeti Haas és Deutsch cég legközelebb össze fogja vásárolni az összes jelentékenyebb közgazdasági hetilapokat s ezeket egy agrárpolitikai napilappá alakítja át, azzal a céllal, hogy a Hazánk-kal rivalizáljon. Meg akarják vásárolni többek közt a Kassán megjelenő „Gyakorlati Mezőgazda” czimű szaklapot is.

Ha arról volna szó, hogy új, becsületes meggyőződés által vezetett munkatársakat kapjunk azon problémák megoldására, melyek bennünket foglalkoznak, — örömmel üdvözlönk e vállalkozást. Minthogy azonban a nevezett cég eddigéig semminemű jelét nem adta annak, hogy a materiális haszonon túl más egyéb is érdekelné, kénytelenek vagyunk azt hinni, hogy ez esetben sem lebeg előtte egyéb.

Érdekes azonban, hogy az üzletember szeme meglátja a kezdőbb mozgalomban az egészséges csirát s azzal, a mit tenni szándékozik, elismeri, hogy Magyarországon e politikának van jövője. Tenni is akar érte a maga módja szerint; persze csupa önzésből. Hol maradnak azonban azok a férfiak, a kik egyéb fenköltebb célok vezetnek? A kik hazafias lelkesedéssel vennék kezükbe a zászlót és megteremténék tiszta kézzel és önzetlennül azt a közvéleményt, a mit Haas urak a maguk módja szerint igyekeznek kizsákmányolni.

Vagy talán meghamisítani? Mert nincs kizárva ez sem. Sőt nagyon valószínű. S akkor, ha tervük sikerül: a magyar gazdaságosszág választhat, kikben bizik inkább, kiknek szava után hajlandó indulni?

Wekerle Sándor miniszterelnöknél.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy becses lapjában röviden számoljak be arról, hogy miért mentünk mi e hó 6-kán Wekerlehez Nagy-Bányára.

Magyar-Lápos közelében pár évvel ezelőtt még egy hatalmas gyártelep vala, a mely

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1894. Augusztus 10.

A végzet utjai.

— Irta: Osváth Elemér. —
(Vége.)

Két év telt el Sándor távoztása óta. A helyi városi templom egy fényes esküvőnek a színhelye, a vőlegény Zalánfy Jenő, a menyasszony Sályay Gabriella.

A templom zúfólásig van telve az érdeklődőkkel. Mindenkinek arcán látszik az öröm és boldogság. Minő szép pár, milyen boldogok! — hallzott itt is ott is a sutogás.

Maga az idő is igazolni látszott e feltevést. Az ablakokon átözönlő napsugarak a béke és boldogság lágy színeivel futtatták be az egész templomot. A menyasszony mellett állt testvére Etelka. Arcának a helyhez nem méltó fátyolosított szomorúsága szívének rejtett bánatát engedte sejtetni; a nem sokkal ezelőtt viruló leányka most egészen összezuva állott ott, érzeménnyel elhamvadva, élte fonálai eltérve vannak, csak a kinosan tűrő lélek tartá fenn még a testet; halvány, gyenge volt, mint éltető nedv nélkül nyílt virág mint a hold reggeli fénye a nap ragyogó sugariban. Midőn eltávoztott Sándor tőlük, a még gyermekleány nem tudta, hogy boldogságát, örök üdvét veszítette el; mert éppen e távozás gyújtá fel keblében azt az érzést, mi csak lappangott azelőtt, s a fátyollét csak fo-

kozta ugyanígyra, hogy a fiatal leány eszményképévé lett. És a midőn érezte és látta azt, hogy minden e szerelmellen van, lassú kin és epedés nehéz terhek gyanánt sorvaszták egész lényét.

A templom egyik sarkában állott Sándor; szeméinek szüntelen egy pontra való lázas szegezése, tetített közönye mutatták, hogy a régi seb most még jobban ég, a visszaemlékezés felszaggatá azt, mielőtt beheggedt volna.

Ime két lélek, kiket az örömsugárzó, arcok között a reménytelen fájdalom férgi emésztnek, kik az elfogult előítéletek áldozatai. Tekintetük egy pillanatra találkozott s látva Sándor a leány szenvedő arcát önvád kigyóit érezte szívére tolni. Emlékének s szerelmének érzései élénk küzdelmet kezdtek megsértett önértetével s aligha az előbbiek nem kerülnek ki győztesen e harcából. ha a szertartás végével egy ismételt megvető pillantás a Gabriella részéről egész vérért fel nem lázítja és segélyére nem jö az utobbinak. Ismét a vérig sértett férfi áll előtűnk, ki visszafotja a testvér iránti forró szerelmét, hogy e szerelem rothalmazán emelkedjék fel oda, hol megsértett önértete a megtorlásra alkalmas talajt talál.

S ha csak kevéssel előbb még nem messze állott az elhatározástól, hogy Etelka kezéért küzdjön: mert már teljesen kiirta kebléből ezt, küzdeni, haladni akart előbbre, de nem azért, hogy az előítéletek kívánalmainak megfelelően tegye méltóvá magát arra, hanem azért, hogy fényes álláshoz jutva élő példal legyen arra, hogy nemcsak a pénz és név a

szerűségképi motorok a felemelkedéshez, hanem az önértetés és jellemes munka is képesíthet arra. Tulhajtott önértete azután itt is megkövetelte a maga áldozatát.

A fiatal pár esküvője után külföldi utazásokat tett. Visszatérve onnan egy falusi jóságunkra mentek, hova Etelka is követte őket. A beteg lélek és test azonban a falusi levegőn is csak vergődött. A bájos vidék, annak minden fája és bokra, minden fűszála és virága csak ifjúságának szomorú történetét mesélte.

A tavaszi fény semmi jótékony hatással nem volt megtört szívére, mely szomorúan s lázasan dobogott fel annak gondolatára, miből szerelmi regénye állott. Végre a kinosan verejtékező lélek összeroskadt reménytelen szerelmének sulya alatt, hogy soha többé fel ne keljen.

Egy szép reggelen Etelka behunyta szeméit örökre. Szülőinek végtelen fájdalma s szomorú tapasztalata s kedvencének keserű önvádja kísérték örök nyughelyére.

Ime az első áldozat, melyet a tulhajtott előítéletek megkövetelnek. És azután jöttek a többiek. A sok fény és pompa, a feltűnést hajhászás, utazás, club, kártya és a többi ezekhez hasonlók felemészték a nagy vagyont, s egy szép napon azután megperdült az árverező dob az ősi vagyon felett. Ime az utolsó akkord, a helytelenül felfogott emberi hivatás érvényesítésében, melyet a dob palczái vernek el s ime ezek tetőzésétől a nemes Zalánfy Jenő miként szökik e gyász induló elől.

Miután teljesen elpazarolta a sok va-

gyont hű szövetségese neje segélyével: otthagya őket álnokul, s elment oda, hol nem nézik az ember jellemét, hol nem kérdik, hogy ki volt, csak egy elvet ismernek és vallanak: „vezess Luczifer, hogy lelkem kéjelegjen az élvezetben!”

És Sándor — miután önön legnagyobb veszteségének hatalmára felemelkedett — s legfényesebb álláshoz, s a valódi élet feladatnak örök példát szolgáltatott — félreismeret énjének keserű önvádjait kellett hordoznia egész életén át, mindennel birt, csak éppen azzal nem, mi boldoggá tehetné volna. Oh, mert a helyesen felfogott férfiú hivatást a végzet rendelkezésével akar szembe állítani és érvényesíteni.

F. falu temetőjében egy szép sir áll; a boldogtalan Etelka sirja. Ha néha-néha kőpátemet e sirra száll, midőn onnan távozik forró könnyecsképetek vagy vissza e halom fűszálain. E cseppek a szájalom könnyei. Eszembe jut a Sályay család tragédiája, s mondom a szent íróval: „minden, mi fény és pompa mulandó;” látom a Zalánfy Jenő céllétevesztett pályáját s ismétlem a szavakat; „a test semmit sem használ;” nézem a kitartó munkát és szorgalmat Sándor életében s idézem: „a lélek az, mely megeleveníti.” S midőn mindezeket átfutottam képzeletben, látom, hogy az érem mindkét felirata mily nehezen valósítható meg a végzet titkos utain s elgondolkozom a halhatatlan költő örök érvényű igéi felett:

... sárbagyurt kis szikra mimeli Urát, de torzalak csak, képe

nem; Végzet s szabadság egymást üldözik.”

Egy rettenetes család.

— Angol regény. —

A MOCSÁRON LÉVŐ HÁZ SZERZŐJÉTŐL.

Az „Ellenzék” számára fordította:

AMICA.

XIV.

(Folytatás.)

(34)

— Nem segíthetünk magunkon, — tévé utána az asszony, — azzal fenyegetett bennünket, hogy rögtön elviszi a fiát így a hogy van, akár őli meg a mozgás akár nem — téhá megígérték.

Pamela, a ki ismét lábra állt, kiegyenesedett.

— Ezek a rendszabályok, a mennyire én vagyok érdekelve, szükségtelenek, — mondá büszkén, amint megfordult, hogy a házat minden további szó nélkül elhagyja; midőn hirtelen a Finchek szíveségére emlékezve, visszafordult, és hideg mosollyal mindegyiknek kezét nyújtott.

— Megfelekeztem róla, hogy én önkkel veszekedem, — mondá. Mind a kettőjüknek halás szívvel köszönöm a beteg iránt, és az irántam tanúsított szíveségüket. Tudom, hogy jó kezek között van, és önk gondját viselik, — tévé utána szomorúan a mint a háztól távozott.

A pony-szekérbe ugrott, és a rövid uton haza ment.

St. Rhadegund urat visszatartóztatták a fiatalabb fiai, hogy a Dick állapotát illető kérdésekre válaszoljon, tehát a Hoad-Bleann házához éppen akkor érkezett mikor Pamela,

közel ezer embernek adott kenyeret. E gyártelep Rojahlida volt. Hatalmas füstös kéményeivel már messziről magára vonta a figyelmet.

Óriási olvasztó kemenczéiben tizedeken keresztül nem aludt ki a tűz. A gépházakban egy pár száz munkás készítette a modelleket, fűt, faragott, reszelt, kalapált, szóval folyt a létérti küzdelem.

De im egyszerre elnémult a zaj. Nem füstöltek a kémények, rozsdát fogott a vész, fűt, kalapács és pörty. Kovácsok, lakatosok, gépészek helyett egy reggel kőművesek vőnlak be hat lmas feszítő rudakkal.

Összeronták az olvasztókat, felszedik a csöveket, a melyeken keresztül hatalmas fűvők nyomták a levegőt a kemenczébe.

A géprezeket elbontják, a mit nem tudnak épen kivenni, összetörük, s a miket épen kiszednek, azokat elviszik Kabala-Polyánba rozsdafogónak.

Összetörnek, összerombolnak mindent, hogy kő kövön ne maradjon, — s ezzel majdnem ezer embernek kezében összetörték a kenyér botját.

E vidék szegény, — talaja silány, kopár, sem gabonatermelésre, sem marhatartásra nem alkalmas. Rojahlidán, O.-L.-Bányán, Horgospataknál a szegény bányász nép egy-egy fejőstehenet ha tart, falevelet gyűjt és azzal táplálja, annyira kopár a határ.

E vidék lakossága a bányászattal és a bányák terméseinek fuvarozásával tartja fenn magát.

E helyen a bánya és gyári munkát beszüntetni, egy jelentőségű azzal a gondolat-tal, hogy éhhalálra ítéljük annak lakóit.

A rojahlidai telep évente egy fél milliónyi forgalmat csinált. Igaz ugyan, hogy az utóbb időben deficitet zártak le a számadásokat, — oka nemcsak abban keresendő, hogy az öntvények nem örvendtek elég nagy keresletnek, lehetett egyéb is, a mivel foglalkozni nem az én feladatom.

E telepet azonban még így is fenn kellett volna tartani, — hiszen mindegyre halljuk, hogy újabb meg újabb gyár- és iparvállalatot létesítenek, — a vállalkozóknak nagy előnyöket nyújtanak, tisztán abból az intenczióból, hogy egy-egy szegény nyomorult vidék lakói kenyérhez jussanak. Milyen különös, — a kinek nincs, annak adnak, s a kinek van attól elveszik.

Ez az állapot arra indította vidékünknek a közigyűlést lelkesedő tagjait, hogy Wekerle Sándor miniszterelnököt világosítsák fel a helyzetről, s kéri, hogy a rojahlidai telepet állítsa vissza.

Simó Lajos, országos képviselő vezette alatt egy 24 tagú küldöttség meg is jelent a kegyelmes urnál Nagy-Bányán aug. hó 6-án.

Simó Lajos alaposan indokolta kérte a miniszterelnököt, — hogy a vidék óhajának engedve hasson oda, hogy a gyártelep menél hamarabb ismét tüzembe vétessek.

Wekerle nagyon barátságosan fogadta a küldöttséget ígéretet tett, hogy minden erejével oda törekszik, hogy a gyártelep visszaállítsassék, — de többé nem a kinstár vezetése alatt fog állni, hanem nyílt versenyen vállalkozóknak adja ki haszonbérbe. Ez a dolog lényegén mit sem változtat, — a

fő, hogy meg legyen s így talán még jobb is lett.

Barabás Samu.
ev. ref. lelkész.

Bál Sztoján.

Az „Ellenzék” 166-ik számában egy fűrdő levél közöltetett, melyben jelezte volt, hogy a magyar-láposi ev. ref. egyház előjárósága a sztojái fűrdő disztermében aug. 5-én hangversennyel egybekötött bált rendez.

— Fájdalom! már túl vagyunk rajta! Vége annak a szép panorámának, a melynek alakjait Szolnok-Doboka, Szatmár, Szilág, Kolozs és Alsó-Fehér megyék szolgáltatták. Vége annak a szép körképnek, — a melynek minden egyes alakja vonzó megragadó. — Miért is volt oly rövid az a bál éj? Te öreg nap miért nem késztél még? Miért zavartad meg a mi szép álmainkat? — Nem! nem álom! Valóság volt ott minden. — Megirigyelt boldogságunkat ugy-e? Azért siettel fénykorszoru fanni a szép magyar lányok és asszonyok homloka közé. — Felköltöttél — oh be szomorú ébredés vala. —

De el veled ábránd világ! Nem vagy te öreg embernek való. De mit tehettek, elszédítettek bércezes hazánk tündér leányai!

Mit érezhettek ti arany ifjuság — a midőn még mi öregek is fenn a magasban röpödtünk!

Ez a legfényesebb bizonyíték, hogy az augusztus 15-iki bál oly fényesen sikerült, hogy még a deések is megirigyelhették.

Elég annyit megjegyeznünk, hogy a négyeseket 50—60 pár táncolt, — s hogy az egyháznak daczára a nagy kiadásnak 107 ft. 64 kr. tiszta bevétele volt.

A bált hangverseny előzte meg, melyen Máthé György, Szabó Andor, Lénárd Gyula és Kodra Gyula szabatos énekekkel és szavallataikkal zajos tapsokat arattak.

E bál elnöke Simó Lajos orsz. képviselő volt. Sokoldalú fáradozásáért fogadjuk e helyen is hálás köszönetünket! —

B. S.

Kik vannak a csik-tusnádi fűrdőn?

Özv. Roska Mihályné Kolozsvár, dr. Lengyel Sándor és neje Szarvas, özv. Török Pálné Udvarhely, Donáth Lajos M.-Lápos, Rézer Ignác Brassó, Nagy Károlyné H.-M.-Vásárhely, Trencsény Károly és neje Zombor, Peék Gyula Sz. Fejervár, Szentiványi Károly Sz. Fejervár, Moga Ödön Budapest, Ka. Perlmann Bukarest, Michael Teibrich Bukarest, özv. Br. Apor Károlyné és kisére Maros-Vásárhely, Potoczky Kristóf Cs. Szereda, Negrecescu Bukarest, Jakab Elekné és leánya Budapest, özv. Gidófalvy Károlyné Deés, Cservinka József és neje Deés, Mikes Gyuláné Dicső-Szentmárton, Gyöngyösi Istvánné Dicső-Szentmárton, Krausz Albert Budapest, Horovics József Budapest, dr. Negreciu Emil Balázsfalva, Csáki Tivadar Bukarest, Eltes Lina Tusnád, Joan Lupia Bukarest, id. Kupán József K.-Vásárhely, ifj. Tóth István K.-Vásárhely, Voticzky Simonné Kikinda, Hermine Láng Brassó, Szentkirályi Lajos Kolozsvár, Ludvig Talmér Brassó, Arnold Aronshon Bukarest, Konstantin Burki Bukarest, Csiki Imre és neje Kolozsvár, ifj. Kovács János K.-Vásárhely, Nesnera Aladár és családja Arad, Cseh Lajos Kolozsvár, Boros Sándor Kolozsvár, Harcos Ignác Budapest, Kocsi Andor Kolozsvár, József Broikiss Brassó, D. Izkucz Győző Erzsébetváros, Julie Hauzer Ruszcsuk, Magyar János Tusnád, dr. Jeney Elek Nagy-Ényed, Marie Sterna Bukarest, Gr. Norman Lajos Postelke, Gajdó László Deés, dr. Homoky Ferencné Orsova.

Madam, magával kívánok beszélni — mondá St. Rhadegund ur, amint a szoba közepén megállott. „Ki ez?” — kérde doktor Willoghbynek egyenesen az arcára nézve, egy olyan embernek tekintetével, aki egy pillantással mértéket szokott venni arról a kivel dolga van.

Hoad-Bleanné, a bérlejo beléptekor a veszőly csudálatos ösztönével vissza nyerte az önuralmát, és gyenge hangon bemutatta őket egymásnak.

— Egy doktor! mondá St. Rhadegund ur ünnepélyesen.

Örülök rajta. Sir talán segítségemre lesz ön megmondani ennek a jó asszonynak, hogy egy olyan embernek, a ki töltött revolvérrel szaladgál, és az országúton le lö egy embert, helyén van e az esze, és lehet e azt szabadon hagyni?

Hoad-Bleanné figyelemmel hallgatta a szavait, a mint összetett kezeit az ölébe eresztve összeszorított ajkakkal, és mind a két orcájára közepén pirossan égő pontokkal ült.

— Ez egy kissé hirtelen való beleugrás egy történet elbeszélésebe — mondá, nagy erőfeszítéssel nyugodtan tartva magát. Talán bővebb magyarázatot fog ön adni.

Az öreg ur dühösen fordult feléje, ugy látszott, hogy egyenes komolysága a szegény asszony tudatlanságának a színlelésé tönkre tette.

— Madam, én azt értem, hogy a maga hitvány fia lelőtte a Vörös-Farm közelében az országúton az én legidősebb fiamat Dickket, és ott hagyta, hogy haljon meg. És eljöttem rögtön magának tudtára adni, hogy én nem engedem, hogy a fiát csendesen elküldje. Vagy zárossa be rögtön, mint bolondot az örültek házába vagy én fogom bezárni, mint olyan embert, a ki gyilkossági kísérletet tett, mely attól félek, hogy reggelre gyilkosság lesz! Nos, melyiket választja.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, augusztus 10.

— Szomorú Lajos napja. Hosszu éveken át örömnapja volt a magyar-nak augusztus 25-ike. Ezrével vitte a mindmegannyi imádságot jelentő üdvözetet a táviró Turinba, a magyar történelem heroikus nagy alakjához, Kossuth Lajoshoz.

Az öröm helyett gyász, az éljenek helyett borus melancholia fogja el a nemzetet az ideai Lajos napkor. A nagy száműzött visszatért közénk, holtteste ott porladozik az anyaföldben, a hova hitért reményeséért járnak most már zarándokutra a Budapestre fölkerülő magyarok.

A szokáshoz híven Lajos napját, bárha gyászos szívvel ez idén is ünnepelni készül az ország, hogy emlékezzék a nagy vezérre és ez által erőt bátorságot merítsen a további küzdelemre.

Kolozsvár város hazafias közönsége is, mint ezelőtt minden évben, az örömnapot, ugy az idén a gyásznapot is meg fogja ünnepelni és méltóképen fog megemlékezni Lajos napján a nagy halottól.

— A kánikula. Az ideai nyár ugyancsak kitesz magáért. Nem lehet panasza senkinek a hűvös esős nyár ellen, a milyenben pár évvel előbb is bőven volt részünk. Tikasztó üdítő meleg volt júliusban és az van augusztusban is. Az emberek egész nap fürödnek, estefelől pedig, midőn vége a napi foglalkozásnak, valósággal megrohanják a fűrdőket. Fájdalom, Kolozsvárnak alig van számba-vehető fűrdője. Még a katona- és a Diana-uszoda vannak tűrhető állapotban. Ámbár a katona-uszoda környéke is szerfelett piszkos. A Szechenyi, meg az ugynevezett torna-fűrdőről jobb nem is beszélni. Ezek már botránys állapotban vannak. A torna-fűrdőnél nem az a legkisebb baj, hogy a Kis-Szamos vize állandóan szemetet hullott állatokat és timár-szennyet hoz a fűrdőköz szeme közé, de néha még víz sincsen a zuhanyban, a mivel a Kis-Szamosból felszedett piszkot lelehetne mosni. Így történt ez a tegnapi is. És ennek a fűrdőnek, a hová naponta annyian járnak, még csak egy szemét fogója sincs, pedig 15 kr. nem épen a legcsekélyebb díj egy fűrdésért.

— Uj igazgató. Dr. Vajda Gyula, a kegyes tanítórendiek vezetése alatt álló kolozsvári r. kath. főgymnasium igazgatója, egyetemi tanárrá nevezetvéen ki — igazgatói állásáról még a mult tanév végén lemondott. A kegyes tanítórendiek kormány tanácsa — mint megbízható helyről értesülünk — a megürült igazgatói állás betöltésének ügyét a közelebbi napokban tartott ülésén már elintézte még pedig oly szerencsésen, hogy csak gratulálhatnak egy rend kormányának, valamint kiválóan jó hirben álló főgymnasiumunknak, hogy a rend-kormány bölcsessége az igazgatói állásra egy minden tekintetben kvalifikált hivatott és és rátermett lelkes férfit választott meg. A kormány-tanács ugyanis a fontosságú igazgatói állásra dr. Hám Sándor urat, a gymnasiumnak e kiváló, fiatal tanárát, s tarsasköreinknek is igen kedvelt tag-

ját nevezte ki. Dr. Hám Sándor, ki egyike a kegyes tanítórend legképzettebb és legkedveltebb tagjának, fiatal kora daczára már eddig is nagy népszerűsége tett szert előkelő modorával, alapos tudásával s a nevelésügy iránti meleg érdeklődésével. Az ő személyében és tehetségében biztositókat találunk arra, hogy főiskolánk jó hírét — derék elődjének nyomdokán haladva — öregbíteni s Kolozsvár kulturális haladásának ügyét sikerrel fogja előmozdítani. Midőn e derék ifju tanárt ért méltó kitüntetés felett örömtűnknek adunk kifejezést, egyuttal szerencsét kívánunk az új és fontos pályához, melyre dr. Hám Sándor az igazgatói állás elfoglalása által lépett. A mint halljuk — e kitüntetés alkalmából dr. Hám Sándort már eddig is számban üdvözölték.

— Városi közgyűlés. Kolozsvár város törvényhatósági bizottsága kedden közgyűlést tart Béli Ákos gróf főispán elnöklése alatt. A közgyűlés legfontosabb tárgya lesz a vízvezeték és csatornázásra vonatkozó szerződések közgyűlési jóváhagyása.

— Színház. Dumas drámájában, a „Danieffek”-ben lépett fel tegnap este a nyári színházban Ivánfi Jenő, a budapesti nemzeti színház tagja. Ivánfi napról-napra izmosodik művészi erejében és minden modulátával azt árulja el, hogy szerepét gondos tanulmány tárgyává szokta tenni. Ezt bizonyította be az este is. A közönség élvezettel nézte és tapsokkal kísérte a fiatal művész alakítását mindvégig. Klenovits György Ösip szerepét sikerrel játszta. Igyekezett hű és természetesen lenni s így a hatás sem maradt el. Minden dícsérettel kell szólnunk K. Gerő Lináról, kinek játéka magas színvonalon állott. Goth Sándor, Krasznainé, Szentgyörgyi, Hunyadi Margit egyaránt jók voltak. Általában az előadást a legsikerültebb színházi esték közé kell sorolnunk. A közönség szép számban jelent meg az előadáson.

— Nyári színház. Holnap Feuillel nagyhatású romantikus drámájában „Egy ifju története”-ben lép föl Ivánfi narmadszor. Ez a föllépése emlékezetes arról is, hogy ebben a drámában Odott Maxim szerepében lépett föl Ivánfi Kolozsvárt először, ezelőtt kilencz évvel. A dráma a tenger fenekén című nagy látványosság Ivánfiat nagy vasárnapra marad.

— Tűz Monostoron. A kolozsvárba csatolt Kolozsmonostor községben ma d. u. tűz ütött ki. A városi tűzoltók Polcz Rezső főparancsnok és Eöry Ernő segédparancsnok vezetése alatt azonnal kivonultak, de mire kiérkeztek, az országot mellett, éppen a község közepén három pajta és csűr s egy ház már lángokban állott. A meggyuladt épületek megmentéséről már szó sem lehetett. A tűzoltóknak tehát a tűz lokalizása volt főfeladatuk. Ez annyival nehezebb volt, mivel időközben szél támadt s meggyuladt 3 szénaboglya is. Mintegy háromnegyed óráig tartó erős munka után daczára a nagy vízhiánynak, — végre sikerült a tűz terjedését megakadályozni. A tűznél kisebb balesetek is fordultak elő így egy tűzes gerenda Polcz Rezső főparancsnokra esett, de csupán lábáról ütötte le a parancsnokot de komolyabb baja nem történt.

— Népiünnepély. A vasárnap előzött népiünnepély hátralevő programját a mint már említettük holnap tartják meg. Ekkor

lesz ugyanis a sétatéri tón a tűzijáték, mely a váltott jegyek érvényesek.

— Diszlovészet. A kolozsvárt állomás 51-ik gyalogezred házi ünnepélyét, vagy a jálását a minden évben rendezni szokott diszlovészetet tegnap tartotta meg a Plecskavölgyben. Már tegnapelőtt este kiszállítottak a utasok felállítani az ideiglenes tűzhelyeket a municziós és fűszerek a szakácsok. Tegnap korán reggel kiszállították a sok hadszákokban, a veteményt, sört, bort, pálinkát s kivonult az ezred is. Délelőtt meg volt a versenylovás, melynek nyertesei arany és ezüst csillagos szallagokat nyertek díjul. Tíz óra után kezdődött az ebéd s azután a házi különféle játékokat mutattak be az ünnepély. Jelenlevő tőzskári tiszték előtt. Végül kiki maga módja és kedve szerint mulatozt és szent az estvéli órákig, mikor zeneződt a nult haza az ezred.

— Kevés a fűrdő. Kolozsvárt a „Diana” fűrdőn kívül számba vehető gőz és meleg fűrdő alig van. A „Diana” pedig jelenleg átalakítás alatt áll s így a közönség ezt sem használhatja. A máv. üzletvezetőség alkalmzottainak a vasutnál külön gőz és meleg fűrdőjük van a modern követelményeknek megfelelően berendezve. Az üzletvezetőség igen nagy szolgálatot tehetne az által Kolozsvár köztisztaságának és közegészségének, ha a fűrdőt, mig a „Diana” renoválását befejezi a nagyközönségnek is rendelkezésre bocsátaná.

— Elromlott közutak. Kolozsvárt a utcái közutak legnagyobb része el van romolva. Ilyen rekkenő melegben pedig, a mikor a nélkül is víz szűkében vagyunk, igen veszélyes ez az állapot. Ha a Szamosot talvolab valahol tűz üt ki, a közutak használatlansága következtében beállott teljes vízhiány miatt kit tesz felelőssé a hatóság?

— A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara 1894. évi aug. hó 11-én (szombaton) d. u. 4 órakor közgyűlést tart.

— Kovács Gyula a pénzügyminisrium derék osztálytanácsosa néhány hét óta a homoródi fűrdőn tartózkodik megragált egészsége helyreállításá végett.

— Mentő-intézet Tordán. Vélits Ödön, Torda városának valódi érdemekben gazdag polgármestere egy a viszonyoknak megfelelő mentő-intézet felállítását vette tervbe dr. Szentkirályi Lajos városi főorvossal együtt. Hogy ez sikerülni is fog, arról kezeskedik ama rendkívüli tevékenység, mely a derék polgármestert annyira jellemzi, s melynek Torda városa annyi sok szép alkotást köszönhet.

— A kolozsvári mentő-egyesület javára Torda város előkelő fiatalasága által rendezett nyári táncmulatsága — mint értesülünk — tegnap folyt le még pedig igen szép sikerrel. — Csak nagy ritkán sikerült oly nagy és élte k o z o n s e g e t összehozni — mint a milyen a tegnapi u. n. mentőmajálison jelent. Gróf Bethlen Balint és Vélits Ödön védnökökkel együtt jelen volt Torda város egész intelligenciája. — Kiváló elismerés illeti a finom ízlést, rendezőeséget, élén a közszeretben és tiszteltben álló dr. Szentkirályi Lajos városi főorvossal. Mielőtt a táncmulatság kezdődött vette volna a Tordára kiment 24 mentő dr. S. Pataky Leó vezetésével a tánczerterem előtti téren igen sikerült nem tési gyakorlatot mutatott be, melyet a közönség zajosan megjelenezett. A szerfelett kedves és kedélyes mulatságnak csak hajnal 5 órakor volt a vége.

— Szomorú jelentés. Zeyk Károly a maga és neje borosjenői Tisza Etelka, valamint testvérei: Dániel, Al-

még mindig lesütve tartva, nem szólt semmit.

St. Rhadegund ur megfordult, hogy menjén, midőn hirtelen egy gondolat villant meg az agyában, mely győzedelmes nevetéssel megállította.

— Melleleg mondja madam, a fiának nem lesz olyan nehéz a nyomára akadni, a hogy maga képzeli, mert néhány órával ezelőtt az egyik lovamat kilopták az istállómból és nagyon jól sejtem, hogy ki volt a tolvaj; és tudja, egy férfi és egy lovat könnyebben lehet nyomozni, mint egy férfi lo nélkül.

Ez a beszéd a asszonyokat mind nyugtalaná tette. A mint St. Rhadegund ur kiment a háztól, doktor Willoghby is távozni készült.

— Ő hozzá megy? — kérde Pamela halkan.

A doktor helybenhagyólag válaszolt. Pamela oly szomorúnak látszott és egy másik kérdés reszkett az ajkain. Azonban nem mondta el, csak kezet szoritott a doktorral. — Semmi izenetet sem küld? — kérde a doktor szemöldökét felhúzza.

— Nem, — válaszol a leány nagyon szomorú hangon, a mint elfordult.

Midőn a doktor eltávozott, a leányok féltek az anyjukkal való jelenétől, főképpen Pamela, a ki el volt készülve, hogy szíddást kap, a miért azon hitének adott kifejezést, hogy St. Rhadegund Dicket Eduárd lölte meg. De Bleanné egyenesen ment fel a saját szobájába, a nélkül hogy valamelyik leányához szólt volna és azoknak sokkal nehezebb volt a szívük és sokkal fáradtabbak voltak, mint hogy egymással sokat beszélhettek volna, tehát néhány szót váltva, mindenik felment a saját szobájába, hogy egy pár órai nyugodalomra lefeküdjenek.

(Folyt. köv.)

674. [3-3]

686. (3—3)

685. (3—3)

bőr és géphajtószi] gyár BRASSÓBAN

691. (1—1)

LICHTENSTEIN JÓZSEF
 kir. birósági végrehajtó.

Tisztelettel:

KÁHÁN NÁTÁN SAMU.

alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal díjmentesen szolgálak Erdély minden nagyobb városában az **ügynök** urak és az **erdélyi vezérügynökség**

517. (19—20)

478. (27—29)